

Toelichting op de verordening jeugdhulp gemeente Oldambt 2022

Algemene toelichting

Deze verordening geeft uitvoering aan de Jeugdwet. De Jeugdwet kent een voorzieningenplicht voor de gemeente, de jeugdhulpplicht. Deze houdt kort gezegd in dat het college een jeugdhulpvoorziening moet treffen als de jeugdige of zijn ouders dit nodig hebben bij problemen met het opgroeien van de jeugdige, zijn zelfredzaamheid of zijn deelname aan de maatschappij. De aard en omvang van deze voorzieningenplicht wordt in beginsel door de gemeente bepaald en dit moet maatwerk zijn.

De Jeugdwet schrijft in de artikelen 2.9, 2.10 en 2.12 voor dat de gemeenteraad bij verordening in ieder geval regels stelt:

- over de door het college te verlenen individuele voorzieningen en algemene (vrij toegankelijke) voorzieningen;
- met betrekking tot de voorwaarden voor toekenning, de wijze van beoordeling van en de afwegingsfactoren bij een individuele voorziening;
- over de wijze waarop de toegang tot en de toekenning van een individuele voorziening wordt afgestemd met andere voorzieningen op het gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning, werk en inkomen;
- over de wijze waarop de hoogte van een persoonsgebonden budget wordt vastgesteld;
- voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een individuele voorziening of persoonsgebonden budget, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de Jeugdwet;
- over de wijze waarop ingezetenen worden betrokken bij de uitvoering van de Jeugdwet;
- ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van jeugdhulp of uitvoering van een kindbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan.

Artikel 2.9 van de Jeugdwet is niet uitputtend geformuleerd en biedt derhalve ruimte om met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Jeugdwet nog andere regels te stellen. Daarnaast kan de gemeenteraad op grond van artikel 8.1.1 lid 3 van de Jeugdwet bepalen onder welke voorwaarden de persoon aan wie een persoonsgebonden budget wordt verstrekt, de jeugdhulp kan betrekken van een persoon die behoort tot zijn sociale netwerk.

Algemene (vrij toegankelijke) en individuele voorzieningen

Een voorziening voor jeugdhulp kan een breed spectrum van verschillende soorten ondersteuning, hulp en zorg omvatten.

In de verordening is onderscheid gemaakt tussen algemene (vrij toegankelijke) en individuele (niet vrij toegankelijke) voorzieningen op het gebied van jeugdhulp. Voor een deel van de hulpvragen zal volstaan kunnen worden met een algemene voorziening. Hier kunnen de jeugdige en zijn ouders gebruik van maken zonder dat zij daarvoor een verwijzing of een besluit van de gemeente nodig hebben. De jeugdige en zijn ouders kunnen zich voor deze jeugdhulp dus rechtstreeks tot de organisatie wenden die jeugdhulp aanbiedt. Een individuele voorziening zal vaak betrekking hebben op meer gespecialiseerde zorg. In de toelichting bij de Nadere regels wordt nader ingegaan op het Groninger Functioneel Model. Daarin heeft de individuele voorziening een plek op het tweede en derde niveau, de flexibele hulp en de intensieve ondersteuning.

Toeleiding naar de jeugdhulp

De toeleiding naar jeugdhulp kan op verschillende manieren plaatsvinden, te weten:

- via de gemeente
- via de gecertificeerde instellingen, rechter, OM of justitiële jeugdinrichting (JJI)
- na verwijzing door de huisarts, medisch specialist of jeugdarts
- via Veilig Thuis (het Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling: AMHK)

Toegang jeugdhulp via de gemeente

Een hulpvraag van een jeugdige of zijn ouder kan binnenkomen bij het jeugdteam van de gemeente. Het jeugdteam zal dan onderzoeken of en zo ja, welke jeugdhulp nodig is. Is een individuele voorziening nodig, dan geeft het college daartoe een besluit af.

Toegang via de huisarts, de jeugdarts of de medisch specialist

De Jeugdwet regelt daarnaast dat de jeugdhulp toegankelijk is na een verwijzing door de huisarts, de jeugdarts en de medisch specialist. Dit wordt ook wel de medische verwijzroute genoemd. De medische verwijzroute wordt uiteengezet in de toelichting bij artikel 2 van de Nadere regels. De huisarts, medisch specialist en jeugdarts bepalen vaak niet welke specifieke vorm van hulp nodig is, maar verwijzen naar één van de jeugdhulpaanbieders bij wie de gemeente jeugdhulp heeft ingekocht. Dit betekent dat als de jeugdige of zijn ouders na een verwijzing door de huisarts, medisch specialist of jeugdarts kiezen voor een jeugdhulpaanbieder waarmee de gemeente geen contract- of subsidierelatie heeft (en de gemeente soortgelijke jeugdhulp wel kan laten leveren door een jeugdaanbieder waarmee zij wel een contract of subsidierelatie heeft), de gemeente deze hulp niet hoeft te vergoeden. De jeugdige en/of zijn ouders moeten de kosten van deze jeugdhulp zelf betalen (memorie van toelichting bij art. 2.6 lid 1 aanhef en onder g). Een verwijzing door een medisch verwijzer roept ook geen aanspraak op een persoonsgebonden budget in het leven; het is aan de gemeente om dat te bepalen (RBOBR:2020:1761).

Toegang via de gecertificeerde instelling, de kinderrechter, het openbaar ministerie en de directeur of de selectiefunctionaris van de justitiële jeugdinrichting

In het kader van de uitvoering van een kinderbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering kan de gecertificeerde instelling zelfstandig bepalen dat jeugdhulp nodig is (artikel 3.5 lid 1 van de Jeugdwet). Bij jeugdreclassering heeft niet alleen de gecertificeerde instelling deze bevoegdheid, maar kunnen ook andere instanties besluiten dat jeugdhulp nodig is. Deze andere instanties zijn de rechter, de officier van justitie, de directeur van de justitiële jeugdinrichting (JJI), en de selectiefunctionaris van de JJI.

De gemeente is er verantwoordelijk voor dat de jeugdhulp wordt ingezet die deze instanties nodig achten ter uitvoering van een kinderbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering. Hier geldt dus een leveringsplicht van de gemeente (zie artikel 2.4 lid 2 onderdeel b van de Jeugdwet). Wel geldt als uitgangspunt dat rekening wordt gehouden met de jeugdhulp die de gemeente heeft ingekocht.

Toegang via Veilig Thuis (het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling: AMHK)

Ten slotte vormt ook Veilig Thuis een toegang tot (onder andere) jeugdhulp. Veilig Thuis geeft advies over vermoedens en gevallen van huiselijk geweld en kindermishandeling, onderzoekt indien nodig op basis van een melding of er sprake is van kindermishandeling, motiveert zo nodig ouders tot accepteren van jeugdhulp en legt daartoe contacten met de hulpverlening.

Artikelsgewijze toelichting

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepalingen

Lid 1 onderdeel a: algemene voorziening

Een algemene voorziening is een voorziening die vrij toegankelijk is voor degene die zich hiertoe wendt voor ondersteuning of hulp. Er vindt geen of slechts een beperkte toegangsbeoordeling plaats. Dit betekent dat voorafgaand geen (diepgaand) onderzoek wordt gedaan naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de jeugdige of ouder(s).

Het begrip krijgt geen definitie in de Jeugdwet, maar wordt wel in artikel 1.1.1 van de Wmo 2015 gedefinieerd. De gemeente kan het aanbieden van een algemene voorziening zelf ter hand nemen, maar meestal wordt daarvoor een aanbieder aangetrokken. Een aanbieder kan een derde zijn met wie het college een overeenkomst sluit of aan wie het een subsidie toekent. Geheel in overeenstemming met het voorgaande luidt de definitie van een aanbieder in de Wmo 2015 dan ook dat deze *jegens het college* gehouden is een dergelijke voorziening te bieden (artikel 1.1.1 lid 1). De Centrale Raad van Beroep concludeert in een uitspraak van 2018 op grond van bovengaande dat 'uit tekst en toelichting van artikel 1.1.1 volgt dat een aanbieder zich jegens het college verbindt om een algemene voorziening (of een maatwerkvoorziening) te leveren. Volgens de toelichting impliceert de formulering dat een derde die zich *jegens de cliënt* verbindt tot het leveren van bepaalde activiteiten, diensten of zaken, in dat verband geen aanbieder in de zin van de wet is'.

In de memorie van toelichting bij de Jeugdwet wordt de algemene, vrij toegankelijke (ook wel collectieve) voorziening afgezet tegen de individuele voorziening. Duidelijk is dat de wetgever hier een met de algemene voorziening van de Wmo 2015 vergelijkbare voorziening op het oog heeft. In de wet zelf wordt gesproken van overige voorzieningen. Ook deze voorzieningen worden, aldus artikel 2.9, hoewel ze algemeen ofwel collectief zijn, door het college verleend. Deze voorzieningen vallen alle onder de definitie van jeugdhulp, op grond van artikel 1.1 van de wet 'ondersteuning van en hulp en zorg, niet zijnde preventie, aan jeugdigen en hun ouders'. Ook hier geldt dat het college deze

algemene voorziening zelf kan aanbieden, maar hier ook aanbieders voor kan aantrekken. De jeugdhulpaanbieders worden gedefinieerd als personen die onder verantwoordelijkheid van het college bedrijfs- of beroepsmatig jeugdhulp verlenen. Dat betekent dat ook in de Jeugdwet algemene voorzieningen altijd door of namens het college ingestelde voorzieningen zijn.

Wanneer de algemene voorziening door of namens het college wordt uitgevoerd, is de uitvoerende op grond van artikel 1.1 van de Jeugdwet aan te merken als jeugdhulpverlener. Een jeugdhulpverlener dient te voldoen aan andere wettelijke bepalingen dan waaraan het college in het kader van zijn toeleidende taak (zie hierboven het kopje '*Toeleiding naar de jeugdhulp*') moet voldoen. Op de jeugdhulpverlener zijn bijvoorbeeld de kwaliteitseisen uit hoofdstuk 4 van de Jeugdwet van toepassing, maar ook paragraaf 7.3 van de Jeugdwet betreffende informatie aan betrokkene(n), toestemming, dossiervorming en het verstrekken van informatie aan derden.

Lid 1 onderdeel b: andere voorziening

Een andere voorziening is een voorziening die de jeugdige kan ontvangen op grond van een andere wet dan de Jeugdwet, bijvoorbeeld de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015), de Zorgverzekeringswet (Zvw) of de Wet langdurige zorg (Wlz).

Lid 1 onderdeel c: budgethouder

De budgethouder is degene die op grond van de Jeugdwet een persoonsgebonden budget (pgb) ontvangt om daarmee jeugdhulp in te kunnen kopen. Aangezien zowel jeugdigen als ouders jeugdhulp kunnen krijgen, gaat het om de jeugdige of om de ouder(s).

Lid 1 onderdeel d: gebruikelijke hulp

Gebruikelijke hulp in het kader van de Jeugdwet is de hulp die naar algemeen aanvaarde opvattingen in redelijkheid mag worden verwacht van ouders en/of andere verzorgers of opvoeders. Onder 'andere verzorgers of opvoeders' kunnen ook pleegouders vallen. In een richtlijn die als bijlage bij de Nadere regels is opgenomen wordt uitgewerkt wat het college per leeftijdscategorie onder gebruikelijke hulp verstaat. In de 'inleiding' en de 'hoofdpijnen' voorafgaand aan de richtlijn wordt uitgewerkt wat onder gebruikelijke hulp en ook bovengebruikelijke hulp wordt verstaan, en welke afwegingen moeten worden gemaakt voor een oordeel of de hulp, al dan niet (boven)gebruikelijk, van een ouder kan worden geleverd. In artikel 8 van deze verordening is uitgewerkt dat gebruikelijke hulp voorliggend is aan het inzetten van een algemene of individuele voorziening.

Lid 1 onderdeel e: hulpvraag

Deze bepaling spreekt voor zich en behoeft geen toelichting.

Lid 1 onderdeel f: individuele voorziening

Een individuele voorziening is een op de jeugdige of zijn ouders toegesneden vorm van jeugdhulp. Deze voorziening is niet vrij toegankelijk, er is een individuele beoordeling en ook een verleningsbeschikking nodig.

Lid 1 onderdeel g: ondersteuningsplan

Het integraal plan is het resultaat van het onderzoek dat de gemeente uitvoert naar de hulpvraag van jeugdigen en/of ouders. Het plan beschrijft de bijdragen die zowel het college, de hulpvrager als het sociale netwerk gaan leveren om gezamenlijk een oplossing te bieden voor de hulpvraag.

Lid 1 onderdeel h: persoonsgebonden budget (pgb)

Een jeugdige of ouder kan een individuele voorziening ontvangen in de vorm van een persoonsgebonden budget. Met dit budget kan de jeugdige of ouder zelf de benodigde hulp inkopen. Deze begripsomschrijving benadrukt dat het in deze verordening gaat om het persoonsgebonden budget dat verleend kan worden op grond van artikel 8.1.1 van de Jeugdwet.

Lid 1 onderdeel i: Veilig Thuis

In de Jeugdwet wordt het begrip 'advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling' gebruikt. Inmiddels is hiervoor de naam Veilig Thuis in gebruik. In de verordening wordt daarom laatstgenoemde term gebruikt.

Lid 1 onderdeel j: wet

Deze bepaling spreekt voor zich.

Lid 2

Het aantal definities van artikel 1 is beperkt aangezien de Jeugdwet al veel definities kent die ook bindend zijn voor deze verordening. Deze wettelijke definities zijn dan ook niet nogmaals opgenomen in deze verordening. Ook de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) kent een aantal definitiebepalingen die voor deze verordening van belang zijn, zoals: 'aanvraag' (artikel 1:3, derde lid, van de Awb) en 'beschikking' (artikel 1:2 van de Awb).

Hoofdstuk 2. Vormen van jeugdhulp

Artikel 2. Vormen van jeugdhulp

Dit artikel geeft een nadere uitwerking van de verplichte delegatiebepaling van artikel 2.9 onderdeel a van de Jeugdwet, waarin is bepaald dat het college regels stelt over de te verlenen individuele en

algemene jeugdhulpvoorzieningen. Uit de memorie van toelichting op de Jeugdwet (Kamerstukken II 2012/13, 33 684, nr. 3) komt naar voren dat de burger recht heeft op een duidelijk beeld van het aanbod van voorzieningen binnen de gemeente.

Lid 2

Het college kan op grond van het tweede lid, de in het eerste lid genoemde voorzieningen nader uitwerken of specificeren.

Hoofdstuk 3. Voorzieningen: toegang, onderzoek en beoordeling

Artikel 3. Toegang algemene voorzieningen

Algemene voorzieningen zijn vrij toegankelijk. Er vindt geen voorafgaand onderzoek plaats naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de jeugdige en/of zijn ouder(s). Het college geeft hiervoor dan ook geen beschikking af.

Het is wel mogelijk dat iemand een aanvraag indient voor een individuele voorziening en het college vervolgens na het onderzoek tot de conclusie komt dat er een algemene voorziening aanwezig is die passend is. Dan kan het college daar naar verwijzen en de aanvraag voor de individuele voorziening dus afwijzen. Zie in dit verband ook artikel 8 lid 1 van deze verordening.

Artikel 5. Toegang jeugdhulp via de gemeente

Algemeen

De toegang tot jeugdhulp is hierboven in het algemene deel aan de orde geweest. Jeugdhulp moet op een laagdrempelige en herkenbare manier worden aangeboden en, wanneer nodig, te allen tijde bereikbaar en beschikbaar zijn. Startpunt van het onderzoek naar jeugdhulp is de hulpvraag zoals gedefinieerd in artikel 1 onder e van deze verordening. Als de hulpvraag binnenkomt bij de gemeente en daar wordt behandeld, wordt een procedure doorlopen zoals weergegeven in dit artikel. Dit noemen we de aanvraagprocedure. Anders dan bijvoorbeeld medische verwijzers is het college een bestuursorgaan. Algemene regels voor bestuursorganen zijn gegeven in de Algemene wet bestuursrecht (Awb). De aanvraagprocedure is, summier, in die wet uitgewerkt, niet in de Jeugdwet. De aanvraagprocedure loopt doorgaans van het indienen van een aanvraag tot het nemen van een besluit. Een aanvraag is een verzoek van een belanghebbende aan het college om een besluit te nemen (artikel 1:3 Awb). De aanvraag voor een individuele voorziening wordt, zoals in *het derde artikellid* van deze verordening is weergegeven, schriftelijk bij het college ingediend (zie ook artikel 4:1 Awb). Een aanvraag moet in ieder geval voorzien zijn van de naam en het adres van de aanvrager, de dagtekening en een aanduiding van de beschikking die wordt gevraagd (artikel 4:2 Awb), dus een aanduiding van wat eigenlijk aangevraagd wordt. Als er voor een beslissing op de aanvraag gegevens nodig zijn waarover de aanvrager beschikt of kan beschikken worden die gegevens bij de aanvraag gevoegd (artikel 4:2 lid 2 Awb). De termijn waarbinnen een aanvraag afgehandeld dient te worden is niet opgenomen in de Jeugdwet. In dat geval moet de aanvraag overeenkomstig artikel 4:13 Awb afgehandeld worden binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag. In *lid 7 van artikel 5* van de verordening is een bepaling opgenomen over de afhandelstermijn. Artikel 12 van de verordening bevat een bijzondere regel voor het niet (verder) behandelen van een aanvraag.

Artikel 6. Toegang en besluit

Lid 1

In artikel 2.6 lid 1 onderdeel g van de Jeugdwet is geregeld dat, naast de gemeentelijk georganiseerde toegang tot jeugdhulp, ook de mogelijkheid bestaat tot directe verwijzing door de huisarts, medisch specialist of jeugdarts. Dit laatste geldt zowel voor de algemene (vrij toegankelijke) voorzieningen als de individuele (niet vrij toegankelijke) voorzieningen. Met een dergelijke verwijzing kan de jeugdige rechtstreeks aankloppen bij de jeugdhulpaanbieder. In de praktijk zal het de jeugdhulpaanbieder (bijvoorbeeld de jeugdpsychiater, gezinswerker of orthopedagoog) zijn die op basis van de verwijzing beoordeelt welke jeugdhulp precies nodig is. De jeugdhulpaanbieder bepaalt in overleg met de jeugdige of zijn ouders daadwerkelijk de concrete inhoud, vorm, omvang en duur van de benodigde jeugdhulp. Deze aanbieder stelt dus feitelijk vast wat naar zijn oordeel de inhoud van de benodigde voorziening dient te zijn. Hij baseert zijn oordeel mede op de protocollen en richtlijnen die voor een professional de basis van zijn handelen vormen.

In de Nadere regels is verder uitgewerkt welke rol de praktijkondersteuner-jeugd bij de huisarts speelt in de doorverwijzing naar jeugdhulp.

Artikel 7. Onderzoek en opstellen ondersteuningsplan

Lid 4

Voor een zorgvuldig te nemen besluit is het van belang dat alle feiten en omstandigheden van de hulpvraag worden onderzocht. In een gesprek met de jeugdige, de ouders en het sociale netwerk (waaronder bijvoorbeeld familie, kinderdagverblijf of de school) zal in beeld gebracht worden wat de hulpvraag is, wat de persoonlijke situatie is en op welke manier de eigen kracht van de jeugdige, het gezin en het sociale netwerk het best kunnen worden ingezet. Als het probleem zich niet vanzelf

oplost, zal beoordeeld worden welke jeugdhulp het meest passend is, door zorgvuldig het gesprek te voeren en de juiste deskundigheid op het juiste moment bij dit gesprek te betrekken. De jeugdige en zijn ouders staan daarbij centraal (paragraaf 4.3 memorie van toelichting).⁷

In het onderzoek naar de aard en de omvang van de jeugdhulp doorloopt het college een aantal stappen die hier zijn geformuleerd onder de punten a tot en met j. De afhandeling van een onderzoek in stappen betekent dat het onderzoek noodzakelijk in die volgorde dient te geschieden.

De nummers a tot en met c inventariseren welke ondersteuning, hulp en zorg naar aard en omvang nodig zijn. Onder punt c wordt deze hulp volledig in kaart gebracht. Vervolgens wordt er onder de volgende punten gekeken welke oplossingen er zijn en of en in welke vorm jeugdhulp nodig is. Om een voorbeeld van de werking van het stapsgewijze onderzoek te geven: het komt voor dat er een persoonsgebonden budget wordt aangevraagd. Of een pgb de aangewezen oplossing is, komt echter pas aan de orde aan het eind van het onderzoek, onder punt j. Eerst is dan al onderzocht, onder punt c, welke hulp naar aard en omvang nodig is. Als blijkt dat de aard van de in te zetten hulp het niet toelaat dat er een persoonsgebonden budget wordt ingezet, blijkt direct het nut van dit stapsgewijze onderzoek.

Het stappenplan kan als volgt worden geresumeerd:

- Vaststellen van de hulpvraag
- Onderzoeken of deze gemeente verantwoordelijk is
- Onderzoeken of de Jeugdwet van toepassing is
- In kaart brengen van beperkingen/problematiek
- Bepalen welke hulp naar aard en omvang nodig is
- Onderzoeken van eigen mogelijkheden en probleemoplossend vermogen (eigen kracht)
- Aanspraak op een voorliggende voorziening
- Aanspraak op een algemene voorziening
- Informeren over de mogelijkheid van het aanvragen van een pgb
- Indien aangevraagd: beoordelen of aan voorwaarden pgb voldaan wordt.

Het is goed om ook de omvang van de hulp zo goed mogelijk in kaart te brengen. Dan wordt het ook een stuk concreter in hoeverre de ouder(s) zelf bijvoorbeeld een bijdrage kunnen leveren en in hoeverre er sprake is van gebruikelijke danwel bovengebruikelijke hulp.

Lid 6

De uitkomst van het onderzoek naar de hulpvraag wordt vastgelegd in een ondersteuningsplan. Uit het plan moet blijken *welke doelen* er zijn gesteld, hoe die gerealiseerd gaan worden en *welke bijdragen* daarin van alle partijen verwacht worden. Ook de onderzoeksvragen moeten terugkomen in het ondersteuningsplan. De voorwaarde van ondertekening en terugsturen van het ondersteuningsplan ziet op het compleet maken van de aanvraag. De ondertekening is immers een vormvoorschrift voor die aanvraag (artikel 4:2, eerste lid, van Awb; zie boven, toelichting bij artikel 5 van deze verordening). Daarnaast moet ook duidelijk zijn wat er precies wordt aangevraagd, de aanduiding van de beschikking die wordt gevraagd (artikel 4:2, eerste lid, onder c van de Awb; zie ook meergenoemde toelichting). De oorspronkelijke hulpvraag hoeft immers niet hetzelfde te zijn als de jeugdhulpvoorziening die uiteindelijk nodig is en wordt aangevraagd. Waardoor ook toepassing kan worden gegeven aan de bepalingen van de Algemene wet bestuursrecht, waaronder die over de opschorting van de beslistermijn. In situaties dat ouders en/of jeugdigen het niet eens zijn met de inhoud van dit plan, moeten zij dit separaat of in het ondersteuningsplan aangeven. Dit betekent dat ouders en/of jeugdigen altijd schriftelijk moeten reageren op het ondersteuningsplan, met een handtekening.

De ondertekening van het plan ziet ook op de overeenstemming over de afspraken die zijn gemaakt.

Artikel 8. Criteria individuele voorzieningen

In artikel 2.9 onderdeel a van de Jeugdwet is bepaald dat de gemeenteraad bij verordening regels stelt met betrekking tot

- de voorwaarden voor toekenning van,
- de wijze van beoordeling van en
- de afwegingsfactoren bij een individuele voorziening.

In dit artikel is ter uitwerking van deze verplichting een kader gegeven.

Lid 1

Bij het beoordelen van de hulpvraag wordt gekeken in hoeverre de eigen mogelijkheden van de jeugdige, zijn ouders en hun omgeving toereikend zijn om (al dan niet gedeeltelijk) een oplossing te bieden voor de hulpvraag. Onderdeel van de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend

vermogen is gebruikelijke hulp (zie voor een definitie van dit begrip artikel 1, eerste lid, onderdeel d van deze verordening). Voor zover gebruikelijke hulp mag worden verwacht, hoeft geen jeugdhulpvoorziening te worden ingezet.

Ter uitwerking van wat als gebruikelijke hulp kan worden aangemerkt moet een objectief afwegingskader worden vastgesteld. Het college is vrij om eigen beleid over gebruikelijke hulp vast te stellen. Het college heeft in een richtlijn bij artikel 4 van de Nadere regels een beoordelingskader van gebruikelijke hulp gegeven.

Een aanvullende verzekering wordt ook als onderdeel van het eigen probleemoplossend vermogen gezien. Wanneer uit het onderzoek blijkt dat jeugdhulp nodig is waarvoor de jeugdige/ouder aanvullend verzekerd is, mag van hen verwacht worden dat ze die verzekering aanspreken. Voor zover de aanvullende verzekering onvoldoende vergoeding biedt, moet het college op grond van de jeugdhulpplicht aanvullen. Voor de duidelijkheid: van de jeugdige/ouder kan niet worden gevergd zich aanvullend te verzekeren; de aanvullende verzekering behoort alleen tot de eigen kracht wanneer deze reeds is afgesloten en aangesproken kan worden.

Het college hoeft evenmin een voorziening te verstrekken als jeugdige of zijn ouders gebruik kunnen maken van een andere (voorzijgende) voorziening (onderdeel b). Het gaat dan om een voorziening op grond van een andere wet dan de Jeugdwet (bijvoorbeeld Wmo 2015 of Wlz). Dit staat overigens al in artikel 1.2 van de Jeugdwet, maar is voor de volledigheid ook hier opgenomen.

Een algemene (vrij toegankelijke) voorziening (onderdeel c) heeft voorrang boven een individuele voorziening. Met andere woorden: is er een algemene voorziening beschikbaar die volledig tegemoet komt aan de ondersteuningsbehoefte van de jeugdige en/of zijn ouders, dan hoeft het college geen individuele voorziening meer te treffen.

Ten overvloede wordt opgemerkt dat wanneer slechts een gedeelte van de ondersteuningsbehoefte opgelost kan worden, door bijvoorbeeld het eigen netwerk of een voorzijgende voorziening, het college nog steeds een voorziening zal moeten treffen voor de resterende ondersteuningsbehoefte. Dat volgt uit het gebruik van de zinsnede 'voor zover' in de aanhef van deze bepaling. Kijken we naar het stappenplan dat is uitgewerkt in artikel 7 lid 4 van deze verordening, dan wordt onder c de *omvang* van de totale hulp, ondersteuning en zorg in kaart gebracht. Onder d wordt gekeken of en in hoeverre de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van de jeugdige en de ouders en personen die tot het sociale netwerk behoren toereikend zijn. Het spreekt voor zich de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen soms maar voor een deel aangesproken kan worden; voor een ander deel kan dan jeugdhulp worden ingezet.

Lid 2

Een voorziening dient in ieder geval adequaat, passend, te zijn. Wanneer er meerdere, gelijksoortige alternatieven voor handen zijn, verstrekt het college de goedkoopste. Goed is goed genoeg.

Lid 3

Het Nederlands Jeugdinstituut houdt een database van effectieve interventies bij. Elke onderzochte interventie heeft een erkenningsniveau. Een aantal interventies is niet erkend. Voorzijingen die met deze interventie werken worden niet ingezet. Een interventie die niet is aangemeld bij de erkenningscommissie en dus ook niet door haar is beoordeeld, kan wel effectief zijn. Een oordeel over de effectiviteit van een interventie wanneer deze niet door de erkenningscommissie is beoordeeld dient gestaafd te worden met literatuur over de interventie. Interventies waarvan de effectiviteit niet wetenschappelijk bewezen is kunnen geweigerd worden (CRVB:2018:2785, een Wmo-uitspraak).

Lid 5

In deze bepaling zijn regels opgenomen voor de situatie dat de jeugdige en/of zijn ouder(s) al zelf jeugdhulp ingeschakeld hebben en daarna pas een aanvraag indienen bij het college voor de betreffende hulp. Het college kan onder omstandigheden dan alsnog een voorziening verstrekken voor deze hulp, voor een periode gelegen tot maximaal 3 maanden vóór de aanvraag. Uiteindelijk is het immers de eigen verantwoordelijkheid van de jeugdige en ouders tijdig een aanvraag in te dienen bij de gemeente.

Voorwaarde voor het alsnog verstrekken van een voorziening is dat de jeugdige/ouder op het moment dat ze de aanvraag doen, nog steeds jeugdhulp nodig heeft. Er moet met andere woorden nog steeds sprake zijn van opgroei- of opvoedingsproblemen, psychische problemen of stoornissen. Is dat niet het geval, dan heeft college geen jeugdhulpplicht.

Verder moet het college nog in staat zijn de noodzaak en de passendheid van de ingeschakelde hulp te beoordelen. Indien het college na onderzoek concludeert dat andere hulp hier meer op zijn plek zou zijn, hoeft het geen voorziening te verstrekken. Evenmin hoeft het college nog iets te verstrekken als het niet meer mogelijk is deze beoordeling te maken. Het komt dan voor risico van de jeugdige/ouders dat zij zich niet eerder bij het college hebben gemeld.

Artikel 9. Vervoer

Lid 1

Spreekt voor zich.

Artikel 10. Aanvullende criteria pgb

Lid 1

Als een jeugdige/ouder in aanmerking wil komen voor een pgb, moet hij een budgetplan opstellen. In lid 1 van deze bepaling is aangegeven welke onderdelen in ieder geval opgenomen moeten zijn in dat budgetplan. De punten onder a en c zijn ontleend aan de wet. De Jeugdwet noemt in artikel 8.1.1 namelijk een drietal criteria om in aanmerking te kunnen komen voor een pgb:

- de jeugdige of zijn ouders zijn, met of zonder hulp van anderen, in staat tot een redelijke waardering van de belangen terzake;
- de jeugdige of zijn ouders stellen zich gemotiveerd op het standpunt dat zij de individuele voorziening die wordt geleverd door een aanbieder niet passend achten;
- de jeugdhulp die met het pgb wordt ingekocht is van goede kwaliteit.

Het tweede en het derde criterium komen terug in het budgetplan en het college kan op deze manier toetsen of aan de wettelijke voorwaarden wordt voldaan.

Lid 2 en 3

In deze bepaling zijn een aantal kostenposten genoemd die niet uit het pgb gefinancierd mogen worden. Het pgb is enkel en alleen bedoeld voor financiering van de noodzakelijke jeugdhulp.

Lid 4

Alvorens een pgb toe te kennen is het van belang dat het college toetst aan de criteria zoals vastgelegd in artikel 8.1.1 lid 2 Jeugdwet (zie ook de toelichting bij lid 1). Eén van die criteria is dat de kwaliteit van de in te kopen hulp naar het oordeel van het college geborgd is. In dat kader moet het college, bij de wens om hulp van het sociale netwerk te betrekken, beoordelen of de benodigde hulp wel door het sociale netwerk geboden kan worden. Tegen deze achtergrond is in deze verordening een uitsluitingsgrond opgenomen voor het ontvangen van GGz-behandeling die wordt geboden door een persoon uit het sociale netwerk. GGz-behandeling kan, gelet op de aard van de hulp, alleen door een professional worden geboden. Professionele hulp vergt een objectieve en onafhankelijke blik. Een persoon uit het sociaal netwerk is door de relatie met de jeugdige, ongeacht zijn of haar diploma's en werkervaring, niet in staat een professionele afstand tot de jeugdige te bewaren en dus de vereiste professionaliteit te bieden die vereist is voor dit type jeugdhulp.

Artikel 11. Onderscheid formele en informele hulp

Voor de bepaling van het pgb-tarief wordt onderscheid gemaakt tussen formele en informele hulp. Voor formele hulp geldt het hogere pgb-tarief en voor informele hulp geldt het lagere tarief op basis van het wettelijk minimumloon. Dit sluit aan bij de systematiek die binnen de Wet langdurige zorg (Wlz) en Zorgverzekeringswet (Zvw) wordt gehanteerd.

Van formele hulp is, kortweg, sprake als de hulp verleend wordt in het kader van de uitoefening van een bedrijf of beroep. De hulp wordt dan verleend door een jeugdhulpaanbieder of door een zelfstandige jeugdhulpverlener (zzp'er), die onder toezicht staan van de in de Jeugdwet aangewezen inspecties. Van formele hulp is ook sprake als de hulpverlener een BIG- of SKJ-registratie heeft.

Hierop geldt één (belangrijke) uitzondering en dat is wanneer de hulpverlener een bloed- of aanverwant is in de 1e of 2e graad (o.a. (groot)ouders, broers, zussen en (adoptie)kinderen). Bij hulpverlening door een bloed- of aanverwant in de 1e of 2e graad, is altijd sprake van informele hulp. Ook al gaat het om een hulpverlener die bijvoorbeeld BIG-geregistreerd is en voldoet aan de criteria genoemd in lid 1 van deze bepaling, dan nog geldt dat in het kader van deze verordening als informele hulp. De achtergrond daarvan is dat ook familieleden met een zorg-gerelateerd beroep of een zorg-gerelateerde opleiding in eerste instantie een affectieve relatie hebben met de budgethouder. Dat is dan ook doorslaggevend voor het bijbehorende pgb-tarief.

Professionals die hulp verlenen – ook vanuit een pgb – moeten geregistreerd zijn in het SKJ of BIG. Dat is een kwaliteitseis voor jeugdhulpverleners. De inspectie controleert de kwaliteit van jeugdhulpverleners. Ook als het gaat om hulpverleners die ingekocht worden met een pgb.

Een voorwaarde voor toekennen van een pgb is dat de hulpverlening die ingekocht wordt van goede kwaliteit is. Hiervoor gelden de kwaliteitseisen uit de Jeugdwet. Eén van deze eisen is de verplichte registratie (artikel 4.1.6 lid 5 Jeugdwet en paragraaf 5.1 Besluit Jeugdwet). Professionele hulpverleners die via een pgb hulp verlenen moeten dus in beginsel geregistreerd zijn, in het SKJ of BIG. Op de jeugdhulpverlener – het begrip is gedefinieerd in de wet – is ook paragraaf 7.3 van de wet van toepassing, zie de toelichting op artikel 1 lid 1 onder a van deze verordening.

In bijzondere situaties kan de hulp verleend worden door een professional die niet geregistreerd is. De gemeente mag de hulp alleen door deze niet-geregistreerde professionals laten uitvoeren, als aannemelijk gemaakt kan worden dat de kwaliteit van de uit te voeren taak daardoor niet nadelig

wordt beïnvloed (zie artikel 5.1.1 lid 2 Besluit Jeugdwet). Let op: het gaat hier dan echt om een uitzondering op de hoofdregel dat de professional moet zijn geregistreerd.

Informeel hulp is derhalve alle hulp die geboden wordt door bloed- of aanverwanten in de 1e of 2e graad, of door personen die niet beroeps of bedrijfsmatig jeugdhulp verlenen. In de praktijk gaat het dan eigenlijk altijd om personen uit het sociale netwerk.

Bloedverwanten

Bloedverwantschap ontstaat door:

- geboorte;
- afstamming van dezelfde voorvader;
- erkenning;
- gerechtelijke vaststelling van het vaderschap;
- adoptie.

Bloedverwanten zijn in de:

Eerste graad:

- (adoptie)ouders;
- (adoptie)kinderen.

Tweede graad:

- grootouders;
- kleinkinderen;
- broers en zussen.

Artikel 12. Hoogte pgb

In de verordening moet in ieder geval worden bepaald op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld (artikel 2.9 onderdeel c van de Jeugdwet). Daarbij geldt dat de hoogte toereikend moet zijn om de benodigde hulp in te kunnen kopen. Ook als de hulp wordt betrokken van het sociale netwerk. In deze verordening wordt het pgb-tarief voor informele hulp daarom vastgesteld op het wettelijk minimumloon (zie de toelichting bij lid 2).

Lid 1

In deze bepaling is het tarief vastgelegd voor formele jeugdhulp, die dus voldoet aan alle kwaliteitseisen uit de Jeugdwet. Het tarief wordt bepaald aan de hand van de zorg in natura-tarieven, tenzij uit het budgetplan blijkt dat de hulp voor een lager tarief ingekocht kan worden. Dan mag uitgegaan worden van dit lagere tarief.

Lid 2

In deze bepaling is in feite een minimum vastgelegd voor de hoogte van het pgb in individuele gevallen.

Uit de Jeugdwet volgt dat de hoogte van een pgb zodanig moet zijn, dat hiermee passende hulp kan worden ingekocht. Met de hoogte van het pgb-tarief zoals vastgelegd in het eerste lid, zal nagenoeg altijd aan deze voorwaarde zijn voldaan. Desalniettemin moet het college in ieder individueel geval toetsen of met het vastgestelde tarief inderdaad de benodigde hulp kan worden ingekocht. Blijkt dat niet zo te zijn, dan moet de hoogte van het pgb voor die individuele situatie worden aangepast. Daarbij geldt als uitgangspunt dat de aangewezen jeugdhulp bij ten minste één aanbieder moet kunnen worden ingekocht. Daarmee wordt aangesloten bij Wmo-jurisprudentie, die naar alle waarschijnlijkheid ook voor de Jeugdwet zal gelden (zie CRvB 19-09-2012, nr. 10/3482 WMO en Rechtbank Overijssel 20-02-2017, nr. 16/1676 AK/ZWO).

Lid 5

Bij het inzetten van een pgb binnen het sociale netwerk, kan sprake zijn van een arbeidsovereenkomst of een overeenkomst van opdracht. Voor beide type overeenkomsten geldt sinds 1 januari 2018 de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag (Wml). In deze bepaling is dan ook geregeld dat het informeel pgb-tarief wordt vastgesteld op het wettelijk minimumloon. De jeugdige of ouder kan daarmee te allen tijde aan zijn arbeidsrechtelijke verplichtingen voldoen. Omdat het bij informele hulp vrijwel altijd gaat om hulp uit het sociale netwerk, waarbij de hulp op de eerste plaats voortvloeit uit de affectieve relatie, achten we een tarief op basis van het wettelijk minimumloon ook passend.

Lid 7

Er vindt geen indexatie plaats van het tarief voor de inzet van het sociaal netwerk, het tarief is immers niet gelieerd aan zorg in natura. Het pgb sociaal netwerk wordt niet gezien als inkomensvoorziening.

Artikel 13. Periodiek onderzoek en heroverweging

Voor het pgb is deze verplichting neergelegd in artikel 8.1.3 van de wet. Uitgangspunt voor een dergelijk heronderzoek kunnen zijn het budgetplan zoals omschreven in artikel 9 lid 1 van deze verordening, met name de vraag of de jeugdhulp die met het pgb is ingekocht van goede kwaliteit is, en het evaluatieverslag zoals dat in de praktijk wordt gebruikt.

Dit artikel staat in hoofdstuk 3 van deze verordening met als opschrift 'voorzieningen', en ziet daarom niet alleen op het pgb waartoe artikel 8.1.3 van de wet zich beperkt, maar op alle individuele voorzieningen, en is daarom een uitbreiding van artikel 8.1.3 van de wet. In artikel 2.9 aanhef en onder d van de wet is neergelegd dat bij verordening regels worden gesteld betreffende de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een individuele voorziening of een pgb, alsmede van misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet. In dat kader kan onderzocht worden of de verstrekte individuele voorzieningen in natura en pgb worden gebruikt, respectievelijk besteed ten behoeve van het doel waarvoor ze zijn verstrekt, of de besteding op een rechtmatige manier gebeurt en of de geleverde ondersteuning van goede kwaliteit is. Een onderzoek kan zowel betrekking hebben op het handelen van de jeugdige, de ouders of een pgb-houder, als op de ondersteuningsverlening door een aanbieder. Het onderzoek kan onder meer bestaan uit: dossieronderzoek, bezoek aan de jeugdige of de ouders, bezoek aan de locatie waar de jeugdige of de ouders ondersteuning krijgen en gesprekken met de aanbieder.

Hoofdstuk 4. Niet behandelen aanvraag, herziening, intrekking, terugvordering en bestrijding misbruik

Artikel 14. Niet behandelen aanvraag

In de toelichting bij artikel 5 van deze verordening is al aangegeven dat de aanvraagprocedure niet is geregeld in de Jeugdwet maar voor het college is geregeld in de Algemene wet bestuursrecht. Eén regel van bestuursrecht is opgenomen in dit artikel. Het zijn de artikelen 4:2 lid 2 en 4:5 lid 1 en 4 Awb. Het komt voor dat het college, alvorens een beslissing op de aanvraag te kunnen nemen, dient te beschikken over gegevens waarover de aanvrager beschikt dan wel redelijkerwijs kan beschikken. Als deze gegevens niet worden bijgeleverd en ook niet makkelijk op een andere wijze te achterhalen zijn, kan het college, na een rappel, de aanvraag buiten behandeling stellen, mits het dit doet binnen vier weken nadat de aanvraag is aangevuld of nadat de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken. Als het college in de aanvultermijn de aanvrager verzoekt binnen een redelijke termijn, bijvoorbeeld veertien dagen, de gewenste bescheiden te overleggen, en dit wordt niet gedaan, dan kan het college een dergelijk besluit nemen.

Artikel 15. Herziening, intrekking en terugvordering

Algemeen

In deze bepaling komen de begrippen intrekken, beëindigen, herzien en wijzigen voor. Deze begrippen behoeven een nadere toelichting. Onder intrekken wordt verstaan dat achteraf bezien over een bepaalde periode in het verleden geen recht op de voorziening heeft bestaan en dat als gevolg daarvan het recht op de voorziening over die periode geheel wordt ingetrokken. Onder beëindigen wordt verstaan het stopzetten van een voorziening naar de toekomst. Onder herzien wordt verstaan dat er achteraf bezien over een bepaalde periode in het verleden nog wel recht op een voorziening was, maar dat dit recht wordt verandert; het kan bijvoorbeeld zijn dat het bedrag aan pgb lager had moeten worden vastgesteld. Onder wijzigen wordt verstaan het veranderen van een voorziening naar de toekomst.

Lid 1

Deze bepaling berust mede op artikel 8.1.2 lid 1 van de Jeugdwet, waarin is vastgelegd dat de jeugdige of zijn ouders het college alle informatie verstrekt die van belang kan zijn voor de verlening van een pgb. In deze verordening wordt de toepassing van deze informatieplicht verbreed naar de voorzieningen in natura. Immers, ook van jeugdigen en/of ouders met jeugdhulp in natura kan verlangd worden dat ze voldoende gegevens en inlichtingen verstrekken om het college in staat te stellen te beoordelen of terecht een beroep op de voorziening wordt of is gedaan.

Lid 2

Deze bepaling regelt in welke gevallen het college een besluit tot verlening van een individuele voorziening kan beëindigen of wijzigen, dan wel intrekken of herzien. De bepaling is afgeleid van artikel 8.1.4 van de Jeugdwet die de herziening en intrekking regelt van verstrekte pgb's. Hoewel de Jeugdwet enkel spreekt van 'herzien' of 'intrekken' is uit de toelichting af te leiden dat hiermee ook beëindigen of wijzigen wordt bedoeld. Dat is daarom expliciet benoemd in deze bepaling.

Verder breidt de verordeningsbepaling de herzienings- dan wel intrekkingbevoegdheid uit tot de individuele voorziening in natura. Het gaat hier om een 'kan'-bepaling. Het college is dus niet verplicht gebruik te maken van zijn bevoegdheid tot herziening of intrekking.

Lid 2 onder e

Deze bepaling betreft een uitbreiding ten opzichte van de wet (artikel 8.1.4, eerste lid), zowel wat betreft individuele voorzieningen (in natura) als pgb. Op grond hiervan kan het college een beslissing aangaande een individuele voorziening of pgb herzien dan wel intrekken als het college vaststelt dat de cliënt langer dan een 12 weken verblijft in een instelling als bedoeld in de Wlz of de Zvw. Deze bepaling is toegevoegd naar analogie van artikel 5.20, eerste lid, onderdeel b, van de Regeling langdurige zorg op basis waarvan het zorgkantoor de verleningsbeschikking kan wijzigen of intrekken, als de verzekerde langer dan – in dat geval – twee maanden verblijft in een instelling als bedoeld in de wet of de Zvw.

Lid 3

Deze bepaling houdt verband met de verplichting zoals is opgenomen in artikel 5, lid 10, van de verordening. In geval van een pgb heeft de gemeente de bevoegdheid om bij te laat aanspreken van de voorziening, tot intrekking van de beslissing over te gaan. Hierbij is wel een uitzondering geformuleerd voor het geval de jeugdige en/of ouders hiervan geen verwijt kan worden gemaakt.

Lid 4

In de Jeugdwet is geregeld dat het college een pgb kan invorderen als dit is herzien of ingetrokken in verband met onjuiste of onvolledige informatieverstrekking door de jeugdige/ouder (zie artikel 8.1.4 lid 3 Jeugdwet). Alvorens tot invordering te kunnen overgaan, moet het college een terugvorderingsbesluit nemen. Terugvordering is niet geregeld in de Jeugdwet. Het is daarom van belang hiervoor een grondslag op te nemen in de verordening. Net zoals bij herziening en intrekking gaat het bij terugvordering om een bevoegdheid van het college. Deze bevoegdheid strekt zich, net als bij herzien en intrekken, ook uit tot voorzieningen in natura; in dat geval kan de geldswaarde van de te veel of ten onrechte verstrekte voorziening worden teruggevorderd.

Zoals aangegeven geeft de wet zelf een grondslag voor invordering. Voor het invorderingstraject kan worden verwezen afdeling 4.4.4 van de Abw: 'Aanmaning en invordering bij dwangbevel'.

Artikel 16. Bestrijding oneigenlijk gebruik, misbruik en niet-gebruik

Op grond van artikel 2.9 onderdeel d van de Jeugdwet moeten in de verordening regels worden gesteld over de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een individuele voorziening in natura of een pgb alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet. Deze bepaling is een uitwerking van deze wettelijke plicht.

Lid 1

Het is van belang dat jeugdigen en ouders zich bewust zijn van de rechten, maar ook de plichten die verbonden zijn aan een jeugdhulpvoorziening. Denk bijvoorbeeld aan de plicht om het college op de hoogte te houden van alle relevante feiten en omstandigheden (informatieplicht, zie artikel 14 lid 1 van deze verordening). Of de regels rondom verantwoording van een pgb. Het college moet de jeugdige en ouders hierover informeren en ook uitleggen welke mogelijke consequenties het kan hebben als men zich niet houdt aan deze verplichtingen.

Lid 2

In deze bepaling is de grondslag gegeven om een toezichthouder aan te wijzen die zich bezig houdt met het toezicht op een rechtmatige uitvoering van de Jeugdwet (zie artikel 5:11 Awb). Anders dan in de Wmo 2015, is in de Jeugdwet niet bepaald dat het college een toezichthouder moet aanwijzen. Desalniettemin kan uit de wetsgeschiedenis worden afgeleid dat het mogelijk is een toezichthouder aan te wijzen. Zo wordt in de Memorie van Toelichting bijvoorbeeld de medewerkingsverplichting jegens de toezichthouder benoemd (zie TK 2013-2014, 33684, nr. 11).

Het toezicht door de aangewezen toezichthouder ziet *niet* op de kwaliteit van de door de jeugdhulpaanbieders geleverde jeugdhulp. Dat toezicht is namelijk belegd bij de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd en de Inspectie Justitie en Veiligheid (zie Hoofdstuk 9 van de Jeugdwet). Zij voeren het kwaliteitstoezicht uit binnen het samenwerkingsverband Toezicht Sociaal Domein (TSD). Voor zover de gemeente signalen ontvangt over de kwaliteit van de te leveren of geleverde zorg, stuurt de gemeente deze door naar het TSD.

Het toezicht door de gemeentelijke toezichthouder Jeugd ziet o.a. op de rechtmatigheid van ingediende declaraties door jeugdhulpaanbieders. Het college stelt nadere regels vast over de taken en bevoegdheden van de gemeentelijke toezichthouder.

De toezichthouder is bij de uitoefening van zijn taak gebonden aan de regels zoals vastgelegd in de artikelen 5:11 t/m 5:20 van de Awb.

Lid 3

In deze bepaling is vastgelegd dat het college nadere regels kan vaststellen over de (reikwijdte van) taken en bevoegdheden van de gemeentelijke toezichthouder Jeugd (zie bijvoorbeeld artikel 5:14 Awb).

Hoofdstuk 5. Afstemming met andere voorzieningen

Artikel 17. Afstemming met gezondheidszorg

Lid 1

De gezondheidszorg voor jeugdigen valt gedeeltelijk onder de verantwoordelijkheid van de gemeente – namelijk als het gaat om preventieve jeugdgezondheidszorg, geestelijke gezondheidszorg, en (licht)verstandelijk gehandicaptenzorg. De gemeente is niet verantwoordelijk voor huisartsenzorg, paramedische zorg (logopedie, fysiotherapie, dieetadvies) en de meeste medisch specialistische (ziekenhuis)zorg. Deze zorg valt onder de Zorgverzekeringswet. Langdurige (24-uurs) zorg vanwege (voornamelijk) verstandelijke en/of lichamelijke handicap, valt evenmin onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. De aanspraak op deze zorg is geregeld in de Wet langdurige Zorg (Wlz) en, voor zover het vooral somatische problematiek van minderjarigen betreft, in de Zorgverzekeringswet (Zvw). Gelet op deze afbakening, is het van belang dat er afspraken gemaakt worden tussen de gemeente en de aanbieders van deze zorg (en hun financiers: de zorgverzekeraars/zorgkantoren). De Jeugdwet schrijft dit ook voor (zie artikel 2.7 lid 5 Jeugdwet). Dit artikel beschrijft een aantal onderdelen waarop afspraken nodig zijn, namelijk op het gebied van de doorverwijzing naar (algemene en individuele) jeugdhulpvoorzieningen en op welke wijze een doorverwijzing uiteindelijk wordt vastgelegd in een schriftelijke beschikking voor de jeugdige en/of zijn ouders.

Lid 2

Als jeugdigen de leeftijd van 18 jaar bereiken, verandert veelal het wettelijk kader van waaruit zorg geleverd wordt. GGz-zorg bijvoorbeeld komt na het achttiende jaar voor rekening van de Zvw. Om zoveel mogelijk continuïteit van zorg te kunnen bieden, maakt het college afspraken met de zorgverzekeraars en het CIZ (uitvoerder van de Wlz).

Lid 3

Uit de Jeugdwet volgt dat het college een voorziening op grond van de Jeugdwet mag weigeren als er gegronde redenen bestaan om aan te nemen dat de jeugdige een Wlz-indicatie zou kunnen krijgen, maar weigert mee te werken aan het verkrijgen van dit indicatiebesluit (artikel 1.2 lid 1 sub c Jeugdwet). In deze bepaling is geregeld dat indien dergelijke ‘gegronde redenen’ bestaan, het college in ieder geval zorg draagt voor ondersteuning van het gezin in het aanvraagproces bij het CIZ. Pas als jeugdigen/ouders weigeren hieraan medewerking te verlenen, kan het college de inzet van jeugdhulp weigeren. Mits het college kan onderbouwen dat inderdaad aanspraak op Wlz-zorg zal bestaan en altijd het belang van het kind in het oog houdend.

Artikel 18. Afstemming met gecertificeerde instellingen

De gecertificeerde instellingen kunnen zelfstandig jeugdhulp inzetten bij de uitvoering van een kindbeschermsmaatregel of jeugdreclassering (gedwongen kader). Het is dan ook van belang dat de gemeente, als financier van de gecertificeerde instellingen én de jeugdhulp, goede afspraken maakt met de gecertificeerde instellingen. Dit artikel benoemt een aantal concrete onderwerpen waarover afspraken moeten worden gemaakt. De afspraken worden vastgelegd in een samenwerkingsprotocol met de gecertificeerde instellingen. De Jeugdwet stelt zo'n samenwerkingsprotocol ook verplicht (zie artikel 3.5 lid 3 Jeugdwet).

In de Groningse praktijk betekent dat dat de 10 gemeenten (na herindeling) en de gecertificeerde instellingen: Jeugdbescherming Noord, William Schrikker Groep, het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering (LJ&R) in regionaal verband samenwerkingsafspraken hebben gemaakt.

Afgesproken is dat de gecertificeerde instellingen werken volgens het principe één gezin, één plan, één aanspreekpunt en aansluiten op het bestaande plan van het gezinssysteem. Daartoe overleggen zij met het gemeentelijke lokale team. De gemeente blijft de procesregie houden over het één gezin, één plan, vóór, tijdens en na beëindiging van de maatregel. De inhoudelijke regie en welke jeugdhulp (aanvullend) ingezet moet worden op het moment dat een maatregel is ingezet, ligt bij de gecertificeerde instelling. Uitgangspunt is een zo ‘kort en licht’ mogelijke inzet van het gedwongen kader, zodat beëindiging van de maatregel en afschalen naar het lokale team mogelijk wordt.

Voor het inzetten van een pgb zijn specifieke afspraken gemaakt, waarbij het uitgangspunt is dat de gecertificeerde instelling geen pgb inzet. In uitzonderingsgevallen kan een pgb noodzakelijk zijn voor het leveren van maatwerk. Ook hier wordt nauw samengewerkt met het lokale team.

Artikel 18a. Zak- en kleedgeldregeling

De Kinderombudsman heeft geconstateerd dat er onduidelijkheid bestaat over zak- en kleedgeld voor kinderen met een jeugdbeschermingsmaatregel en die in een instelling verblijven. Daarom hebben de gezamenlijke Groninger gemeenten een regeling opgesteld die voorziet in zak- en kleedgeld voor deze groep. Deze regeling is nu opgenomen in de verordening. Voor pleegkinderen geldt deze regeling niet.

Wettelijk kader

Op grond van het Burgerlijk Wetboek (art. 1:392) zijn ouders primair verantwoordelijk voor het levensonderhoud van hun kinderen, ook wanneer het kind met een ondertoezichtstelling of voogdijmaatregel in een residentiële inrichting verblijft. In de praktijk komt het voor dat bepaalde kosten voor het levensonderhoud van een kind niet betaald worden door of verhaald kunnen worden op de ouders en ook niet uit een andere regeling vergoed kunnen worden, maar waarbij het wel in het belang van de jeugdige is dat deze kosten gemaakt worden. Het gaat dan bijvoorbeeld om situaties waarbij ouders al lange tijd uit beeld zijn, of niet in staat zijn om aan de financiële verplichtingen te voldoen. Dit betreft o.a. de volgende situaties:

- a. wanneer ouders niet meer in beeld zijn;
- b. wanneer duidelijk is dat het verhalen van de kosten op ouders niet mogelijk is;
- c. waarin er niet op korte termijn aan de onderhoudsplicht kan worden voldaan.

Tarief en kosten

Het tarief voor het zak- en kleedgeld (incl. uitgaven toiletartikelen) wordt gebaseerd op de kwartaalbijdrage kinderbijslag. Het kwartaalbedrag wordt omgezet naar een maandbedrag (bedrag gedeeld door 3). Voor de hoogte van de bedragen is verwezen naar artikel 12 lid 3 van de Algemene kinderbijslagwet. Op grond van artikel 13 lid 3 van de Kinderbijslagwet kunnen de bedragen op 1 januari en op 1 juli worden aangepast, afhankelijk van de ontwikkeling van de consumentenprijsindex.

Artikel 19. Afstemming met het justitiedomein

In het jeugdhulpstelsel moeten gemeenten en de Raad voor de Kinderbescherming intensief samenwerken. De gemeente heeft, samen met de andere gemeenten in de provincie Groningen, op regionaal niveau afspraken gemaakt met de Raad voor de Kinderbescherming over de samenwerking, uitwisseling van informatie, inzet van jeugdbescherming en optreden bij crisissituaties. Deze afspraken zijn vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst.

Professionals/gemeenten kunnen de Raad voor de Kinderbescherming om advies vragen in situaties waarin de ontwikkeling en opvoeding worden bedreigd of als hier vermoedens van zijn. De gemeenten kunnen ook de Raad voor de Kinderbescherming verzoeken om een onderzoek in te stellen. Hiertoe dient via het Casusoverleg Bescherming (COB) een verzoek tot onderzoek (VTO) te worden ingediend, waarbij het veiligheidsplan als vaste bijlage wordt toegevoegd, conform de afspraken hierover tussen de Raad en de Groninger gemeenten.

In het COB vindt in feite de intake van de Raad voor de Kinderbescherming plaats. Voor dit overleg wordt de verzoeker (die het VTO indient) uitgenodigd om het VTO toe te lichten en om aanvullende vragen te beantwoorden.

In de strafrechtelijke beslissing – in het kader van een taakstraf of (gedragsbeïnvloedende) maatregel – kan de rechter besluiten tot de inzet van jeugdhulp. In de regel zal de Raad voor de Kinderbescherming hierover adviseren. Bij (jeugdreclasserings)maatregelen zal de gecertificeerde instelling betrokken zijn bij de uitvoering hiervan. Gaat het om taakstraffen, dan is dat de Raad voor de Kinderbescherming. Daarnaast kan de selectiefunctionaris, de inrichtingsarts, of directeur van de Justitiële Jeugdinstelling besluiten tot de inzet van jeugdhulp in het kader van het scholings- en trainingsprogramma in het nazorgtraject.

Artikel 20. Afstemming met voorschoolse voorzieningen, onderwijs en leerplicht

Veel kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar bezoeken een kinderdagverblijf, waar ook voorschoolse educatie wordt geboden. De gemeente speelt een belangrijke rol in de bevordering van de pedagogische kwaliteit van deze voorschoolse voorziening en het vergroten van het bereik onder specifieke doelgroepen. Het is daarom van belang om over de relatie tussen de voorschoolse voorzieningen en de algemene (en individuele) voorzieningen op grond van deze verordening afspraken te maken met de aanbieders van kinderopvang en basisscholen.

De Jeugdwet draagt de gemeente ook op te overleggen met het onderwijs bij het treffen van een individuele voorziening (zie artikel 2.7 Jeugdwet). Elke school heeft daarom een contactpersoon bij het gemeentelijke jeugdteam, zodat waar nodig makkelijk en snel afstemming gezocht kan worden. Bij schoolverzuim of voortijdig schoolverlaten zal hierbij tevens de leerplichtambtenaar worden betrokken (artikellid 2 van deze verordening). Uiteraard worden de jeugdige/ouders betrokken bij dit overleg en

de gemaakte afspraken worden vastgelegd in het individuele ondersteuningsplan van de jeugdige (het derde artikellid).

Artikel 21. Afstemming met Veilig Thuis

Veilig Thuis Groningen is de organisatie voor advies, ondersteuning en onderzoek bij huiselijk geweld en kindermishandeling in Provincie Groningen. Daarmee is Veilig Thuis Groningen een belangrijke partner in de ketenaanpak voor huiselijk geweld en kindermishandeling. In de regiovisie 'Vaailig Thoes in regio Groningen' is deze ketenaanpak voor Provincie Groningen weergegeven. Met de gemeenten is een raamovereenkomst afgesloten waarin de afspraken tussen Veilig Thuis en de gemeenten in Provincie Groningen zijn vastgelegd. Alle gemeenten werken op basis van het Groninger Functioneel Model (zie de algemene toelichting bij deze verordening) met lokale teams. Iedere gemeente kan, in het verlengde van de raamovereenkomst, aanvullende afspraken met Veilig Thuis maken over een zo optimale mogelijke aansluiting op de werkwijze van de lokale basisteams. Deze afspraken worden in dat geval aan de raamovereenkomst toegevoegd.

Artikel 22. Afstemming met Wmo- voorzieningen

Bepaalde voorzieningen, waaronder in ieder geval begeleiding, vallen na het achttiende jaar niet meer onder de Jeugdwet, maar onder de Wmo. De gemeente is verantwoordelijk voor een warme overdracht na het achttiende jaar. Daarbij is van belang dat tijdig, minimaal een half jaar tevoren, bekeken wordt wat er gaat veranderen na het achttiende jaar. Zodat de continuïteit van zorg geborgd is.

Artikel 23. Afstemming met voorzieningen werk en inkomen

Soms speelt in gezinnen die jeugdhulp nodig hebben, ook armoede- en schuldenproblematiek. De jeugdhulpverlening kan daardoor niet of veel minder effectief zijn. Het is daarom van belang dit soort problematiek tijdig te signaleren en gezinnen naar de juiste hulp en armoedevervoorzieningen te leiden. Ook van jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen wordt hierin een actieve houding verwacht.

Hoofdstuk 6. Waarborgen verhouding prijs en kwaliteit

Artikel 24. Verhouding prijs en kwaliteit jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen

Het college kan de uitvoering van de wet door aanbieders laten verrichten (artikel 2.11 lid 1 van de wet). Met het oog op gevallen waarin dit ten aanzien van jeugdhulp of de uitvoering van kinderbeschermingsmaatregelen of jeugdreclassering gebeurt, moeten bij verordening regels worden gesteld ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van jeugdhulp of de uitvoering van een kinderbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan (artikel 2.12 van de Jeugdwet). Daarbij moet in ieder geval rekening worden gehouden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de arbeidsvoorwaarden. Om te voorkomen dat er alleen gekeken wordt naar de laagste prijs voor de uitvoering, worden in dit artikel een aantal andere aspecten genoemd waarmee het college bij het vaststellen van tarieven (naast de prijs) rekening dient te houden. Hiermee wordt bereikt dat er een beter beeld ontstaat van de reële kostprijs voor de activiteiten die zij door aanbieders willen laten uitvoeren. Uitgangspunt is dat de aanbieder kundig personeel inzet tegen de arbeidsvoorwaarden die passen bij de vereiste vaardigheden. Hiervoor is ten minste een beeld nodig van de vereiste activiteiten en de arbeidsvoorwaarden die daarbij horen. Dit biedt een waarborg voor werknemers dat hun werkzaamheden aansluiten bij de daarvoor geldende arbeidsvoorwaarden.

Hoofdstuk 7. Klachten en medezeggenschap

Artikel 25. Klachtregeling

De gemeente is op grond van de Awb in het algemeen verplicht tot een behoorlijke behandeling van mondelinge en schriftelijke klachten over gedragingen van personen en bestuursorganen die onder haar verantwoordelijkheid werkzaam zijn. In Hoofdstuk 9 van de Awb is de klachtbehandeling uitvoering geregeld.

Voor de melding van klachten over de feitelijke hulpverlening moeten jeugdige of zijn ouders zich richten tot de aanbieder/instelling die de hulpverlening biedt. De klachtmogelijkheid tegenover de aanbieder is geregeld in artikel 4.2.1 e.v. van de Jeugdwet.

Artikel 26. Betrekken ingezetenen bij ontwikkelen beleid

Dit artikel geeft uitvoering aan artikel 2.10 van de Jeugdwet in samenhang met artikel 2.1.3 lid 3 van de Wmo 2015. Op grond van die bepalingen moet in de verordening worden geregeld hoe ingezetenen, waaronder in ieder geval jeugdigen en ouders, worden betrokken bij de vormgeving van het jeugdbeleid. De inspraak geldt in beginsel voor alle ingezetenen. Dit is uitdrukkelijk de bedoeling van de wetgever, omdat iedereen op enig moment aangewezen kan raken op ondersteuning.

Hoofdstuk 8. Slotbepalingen

Artikel 27. Hardheidsclausule

Dit artikel bepaalt dat het college in bijzondere gevallen ten gunste van de jeugdige of zijn ouders kan afwijken van de bepalingen van deze verordening (en dus niet van de in de wet zelf genoemde bepalingen). Zo nodig wordt hierbij advies ingewonnen. Afwijken kan alleen maar ten gunste, en nooit ten nadele van de betrokken jeugdige of zijn ouders.

Verder is met nadruk gemeld: in bijzondere gevallen. Het gebruik maken van de hardheidsclausule moet beschouwd worden als een uitzondering en niet als een regel. Gaat het om het verlenen van individuele jeugdhulpvoorzieningen, dan verplicht artikel 2.3 Jeugdwet het college reeds maatwerk te verrichten. Gebruik van de hardheidsclausule zal daarom in dat opzicht niet snel aan de orde komen. In uitzonderingsgevallen zou het bijvoorbeeld kunnen spelen bij de regels rondom het verstrekken van een pgb.

Bij toepassing van de hardheidsclausule moet het college uitgebreid motiveren waarom in de desbetreffende situatie van de verordening wordt afgeweken.

Artikel 28. Intrekking oude verordening en overgangsrecht

Dit artikel bevat overgangsrecht en regelt welke verordening in een aantal situaties van toepassing is op het moment dat de nieuw verordening in werking treedt. In het tweede lid is duidelijk gemaakt dat bestaande rechten doorlopen, totdat een nieuwe beoordeling heeft plaatsgevonden. Tot slot is in lid 3 vastgelegd dat aanvragen die nog bij het college in behandeling zijn, op grond van deze verordening beoordeeld zullen worden.

Artikel 29. Inwerkingtreding en citeertitel

Dit artikel spreekt voor zich.